

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.082/2013/5.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a jogtanácsos által képviselt Zrt. alperes ellen kártérítés és egyéb igények iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 37.M.2139/2010. szám alatt indított és a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 6-án kelt 59.Mf.637.965/2011/7. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 59.Mf.637.965/2011/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 37.M.2139/2010/21. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 30.000 (harmincezer) forint együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság - a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 177. §-a és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 84. § (1) bekezdése alkalmazásával - elutasította a felperes keresetét, amelyben az alperes 5.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére való kötelezését azért kérte, mert a munkahelyén elhelyezett rejtett kamerás felvétel készítésével (amely által

rögzített kötelezettségszegése miatt a munkaviszonyát az alperes rendkívüli felmondással megszüntette), személyiségi jogait megsértette.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kamerarendszer működtetésére vonatkozó figyelemfelhívás az áruház személyzeti bejáratán a foglalkoztatás időszakában - a felperes által sem vitatottan - ki volt függesztve. A felperes tudott arról, hogy a munkavégzési helyén kamerarendszer működik, az ellen nem tiltakozott, a felvételek készítéséhez ezért a hozzájárulása ráutaló magatartással megadottnak volt tekinthető. A jogvita elbírálása szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a kamera szabad szemmel jól látható volt-e, a felvétel készítése ugyanis akkor minősül visszaélésszerűnek, ha valaki illetéktelenül, az érintett engedélye nélkül hatol be a másik fél személyiségi érdekkörébe, ami nem valósul meg, ha az érintett személy tudatában van annak, hogy róla az adott helyiségben - kamerarendszer működtetése által - felvétel készül vagy készülhet.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest 800.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte. Az alkalmazott jogszabályokként a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 1., 6. és 9. pontját, 3. § (1) bekezdését, 5. §-át, 7. §-át, valamint a személyi és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenységet szabályozó 2005. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Szvtv.) 30. § (3) bekezdését és 31. § (1) bekezdését hívta fel azzal, hogy döntését e jogszabályoknak az adatvédelmi biztos felperes beadványára küldött, 2010. november 30-án kelt válaszában szereplő állásfoglalásában írtakkal egyező értelmezésére alapította.

A másodfokú bíróság érvelése szerint a munkavégzés helyén, az álmennyezet mögé rejtett, tehát szabad szemmel nem látható kameráról a felperes nyilvánvalóan nem tudott, a titkos felvétel készítéséhez hozzá sem járulhatott. Megfelelő, azaz konkrét és egyértelmű tájékoztatás hiányában a ráutaló magatartás nem értelmezhető, az a jogról való lemondás meg nem engedhető, kiterjesztő értelmezéséhez vezetne. A perbeli esetben önkéntes és határozott akaratnyilvánítás, félreérthetetlen beleegyezés, megfelelő tájékoztatás nem történt. A jogkorlátozás, az adatkezelés céljával nem volt arányos, ezért a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga megsértése miatt, az azzal arányban álló összegű kártérítésre jogosult.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan az eljárt

bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását, valamint a felperes költségekben való marasztalását kérte a Pp. 221. § (1) bekezdése, a Ptk. 80. § (2) bekezdése, az Avtv. 3. § (1) bekezdés a) pontja és az Szvtv. 31. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megalapozatlanul jutott arra a következtetésre, hogy az alperes azzal, hogy az áruház meleg konyhai részlegén - vagyonvédelmi és alapvető higiéniai követelmények betartása érdekében - kamerát működtetett, megsértette a felperes személyhez fűződő, képmása védelméhez való jogát. Hivatkozott arra is, hogy a perbeli ügy kapcsán vizsgálatot folytatott a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) is, és az eljárást jogsértés hiányában megszüntette. Az alperes érvelése szerint a felvételkészítés titkosságát - a másodfokú bíróság álláspontjával szemben - nem az a körülmény adja, hogy az érintett személy tudja, hogy róla felvétel készül, hanem az, tudja-e, hogy az adott helyiségben róla felvétel készülhet. Amennyiben az érintett személy számolhat azzal, hogy róla felvétel készülhet, a felvételkészítés nem lehet titkos, akkor sem, ha a felvételt készítő eszközt nem látja. Ezt az értelmezést támasztja alá a Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.20.087/2011/4. számú, lényegében azonos tényálláson alapuló határozata is.

Az alperes kiemelte, hogy személyes adat az Avtv. 3. § (1) bekezdés a) pontja és az Szvtv. 5. § (1) bekezdés a) pontja szerint is az érintett hozzájárulásával kezelhető, a kialakult ombudsmani, hatósági és bírósági gyakorlat alapján pedig a hozzájárulás ráutaló magatartással is megtörténhet. A jogerős ítéletben kifejtett jogértelmezésből az következik, hogy a felvételkészítés lehetőségére való figyelemfelhívás mellett belépő személy bármikor hivatkozhat hozzájárulása hiányára azzal, hogy a kamerát nem észlelte, nem látta.

Az alperes végül - a felvételkészítés indokoltsága és „arányossága” alátámasztására - előadta, hogy a kamera kihelyezését a felperes munkavégzési helyén található jelentős értékű berendezési tárgyak rendeltetésszerű használatának biztosítása, a vagyonvédelem és az étellek szükségessé, hogy az emberi fogyasztásra szánt ételek csomagolás nélküli tárolásához, az ételek megfelelő minőségének folyamatos fenntartásához, valamint a perbeli eset meggátolásához (a kiszolgálandó ételbe való beleevés) a munkáltatónak elemi érdeke fűződik. Kamera alkalmazása hiányában a szabálytalanságok csak egy másik „megfigyelő”, azaz állandó ellenőrzést végző munkavállaló munkába állításával lennének kiszűrhetők, ilyen munkavállaló folyamatos jelenléte azonban még inkább korlátozná a munkavállalók személyiségi jogait.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte, ellenkérelméhez az első-, illetve a másodfokú eljárás során már benyújtott iratokat (az adatvédelmi biztos 2010. november 30-án kelt, a K.-i Alkalmazottak Szakszervezete alelnöke 2011. július 26-án kelt, a Rendőrfőkapitányság Bűnügyi Információs Főosztály vezetője 2012. május 14-én kelt és a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara elnöke 2012. június 11-én kelt, a felperes panaszaira, illetve állásfoglalást kérő leveleire adott tájékoztatások), valamint a NAIH 2012. május 23-án kelt és az Európai Bizottság Jogérvényesülési Főigazgatóság 2012. október 19-én kelt, a felperes bejelentésére, illetve panaszára adott tájékoztatásokat csatolt.

Az alperes a felperes felülvizsgálati ellenkérelmére tett észrevételében a Pp. 4. § (1) bekezdésére és arra hivatkozott, hogy a felülvizsgálati kérelem mellékleteként csatolt, az alperes részvétele nélkül lefolytatott, a felperes előadásain alapuló vélemények, állásfoglalások kizárólag a titkos felvételkészítések jogszerűtlenségét deklarálják.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem - a következők szerint - megalapozott.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében vitatta, hogy a képmás védelméhez fűződő személyiségi jogot sértő magatartást tanúsított, illetve visszaélést követett el, ezért a Kúria eljárása során - a kérelem tartalmának megfelelően - azt is vizsgálta, hogy a jogerős ítélet megfelel-e a Ptk. 80. § (1) bekezdésének.

A Pp. 221. § (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A jogerős ítélet tartalmazza a másodfokú bíróság által alapul vett tényállást, az indokolásból egyértelműen kitűnik, hogy a másodfokú bíróság mely jogszabályok alkalmazásával, milyen jogértelmezés eredményeként jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésekre. Az érdemi felülvizsgálatot ellehetetlenítő hiányosságok a jogerős ítéletben nem mutathatók ki, felülvizsgálati kérelmében az alperes sem jelölte meg, hogy az ítélet milyen fogyatékosága alapján tartja a Pp. 221. § (1) bekezdése sérelmét

megállapíthatónak.

A Ptk. 80. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával vagy hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A (2) bekezdés kimondja, hogy képmás vagy hangfelvétel nyilvánosságra hozatalához – a nyilvános közszereplés kivételével – az érintett személy hozzájárulása szükséges. A Ptk. kimondja azt is, hogy az a magatartás, amelyhez a személyhez fűződő jogai védelmére jogosult hozzájárult, személyhez fűződő jogokat nem sért, feltéve, ha a hozzájárulás megadása társadalmi érdeket nem sért vagy veszélyeztet [Ptk. 75. § (3) bekezdés].

A Legfelsőbb Bíróság korábban, hasonló tényállású ügyben, amikor is az áruház szolgálati bejáratain figyelemfelhívó táblák tájékoztatták a belépőket arra, hogy az adott területen (helyiségcsoportban) kamerával való megfigyelés történik, a Pfv.IV.20.087/2011/4. számú határozatában állást foglalt a Ptk. 80. § (1) bekezdésével, kép- és hangfelvételhez való személyiségi jog megsértésével kapcsolatos vitás kérdésben. A Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a szolgálati bejáratokon keresztül megközelíthető, munkavégzés helyéül szolgáló valamennyi helyiségre (amelynek az intim használatú helyiségek nem tekinthetők) kiterjedő tájékoztatás alapján a munkavállalónak tudomása volt a felvételkészítés lehetőségéről, így a felvétel készítéséhez azzal, hogy a helyiségbe belépett, ráutaló magatartással hozzájárult. A felvétel készítése ezért – függetlenül attól, hogy a kamera szabad szemmel látható volt-e – nem minősült visszaélésnek, a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi joga nem sérült, a jogsértés megállapítására és nem vagyoni kártérítésre nem volt jogosult.

A jelen perben a felperes – azonosan – a rejtett kamerával történő felvétel készítését jelölte meg a nem vagyoni kártérítés iránti követelését megalapozó jogsértésként, amelyet az elsőfokú bíróság – a kereseti kérelem tartalma alapján [Pp. 3. § (2) bekezdés] – az Mt. 177. §-a és a Ptk. személyiségi jogvédelmet biztosító szabályai alkalmazásával bírált el.

A másodfokú bíróság döntését – a jogerős ítélet indokolásából kitűnően – kizárólag az Avtv. rendelkezéseire (a személyes adatot, a hozzájárulást, adatkezelést definiáló, a személyes adat kezelésének feltételeire, az adatkezelés célhoz kötöttségére, az adatminőség követelményére vonatkozó szabályokra) és az Szvtv. rendelkezéseire (a vagyonzási feladatokat ellátó személyek tevékenységére, elektronikus megfigyelőrendszer kép-, hang, stb. rögzítés feltételeire vonatkozó szabályokra) alapította, az elsőfokú bíróság Ptk-n alapuló jogértelmezéséről nem foglalt állást.

Az Avtv. a személyes adatok védelme érdekében, az információs önrendelkezési jog érvényesülését biztosító rendelkezései megsértése esetén lehetőséget biztosít az érintetteknek, hogy az adatkezelő ellen bírósághoz forduljanak [Avtv. 17. §]. Ennek során az érintettek - a jogsértés jellegétől függően, adataik helyesbítése, törlése, stb. mellett - az adatkezelőtől kártérítést igényelhetnek, ha őket az adatok jogellenes kezelésével vagy a technikai adatvédelem követelményeinek megszegésével összefüggésben kár éri, feltéve, hogy az adatkezelő a mentesülésére szolgáló okot nem bizonyít [Avtv. 18. § (1) bekezdés].

A felperes a nem vagyoni kártérítés iránti követelését nem az Avtv. 18. §-ára alapítottnak terjesztette elő, fellebbezésében nem kifogásolta, hogy kereseti kérelméről az elsőfokú bíróság az Mt. és a Ptk. alkalmazásával döntött. Ez utóbbi törvényi rendelkezések alapján a perben mindenképp azelőtt kellett vizsgálni, hogy az alperes a kamerával történt felvételek készítésével a felperes képmásával való visszaélést valósított-e meg.

A másodfokú bíróság a felperes követelését - helytelenül - lényegében eltérő jogalapon bírálta el azzal, hogy a jogsértést az Avtv. és az Szvtv. rendelkezéseinek alkalmazásával és e jogszabályoknak az adatvédelmi biztos állásfoglalásban foglaltakkal egyező jogértelmezése alapján állapította meg (ez a jogértelmezés olyan tényálláson alapult, amely a személyzeti bejárón kihelyezett, a kamerarendszer működtetésére való figyelemfelhívást, tájékoztatást nem tartalmazta). A másodfokú bíróság téves jogi álláspontja folytán, a Ptk. rendelkezései alkalmazásának mellőzése miatt helytelenül, a Legfelsőbb Bíróság ismertetett határozatával ellentétesen foglalt állást arról, hogy a felperes a felvétel készítéséhez hozzájárulását ráutaló magatartással - a felvételt készítés lehetőségéről való tudomása ellenére - nem adhatta, ezért nem vagyoni kártérítésre jogosult.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 221. § (1) bekezdését, az abban foglalt jogértelmezés azonban ellentétes a Ptk. 80. § (1)-(2) bekezdésével, ezért azt - mellőzve az Avtv. és az Szvtv. alperes által felhívott, a jelen ügyben irányadónak nem tekinthető rendelkezései sérelmének vizsgálatát - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A felperes az alperes másodfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint köteles.

A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a Kúria a másodfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás illetékéről a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2014. március 31.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin
s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő